

Konkurransesgrunnlag

Innsamling og analyse av priser og vilkår fra kraftleverandører i sluttbrukermarkedet

Kort om oppdragsgiver

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er oppdragsgiver. NVE er underlagt Olje- og energidepartementet med ansvar for å forvalte vann- og energiresursene i landet. NVE skal sikre en samlet og miljøvennlig forvaltning av vassdragene, arbeide for en effektiv kraftomsetning, kostnadseffektive energisystem og bidra til en effektiv energibruk.

Bakgrunn

Sluttbrukermarkedet for kraftomsetning består av monopolregulerte *nettselskaper* som eier og drifter kraftnettet og konkurranseutsatte *kraftleverandører* som leverer kraft i dette nettet. For å få transportert elektrisk kraft til boligen, hytta, etc., må sluttbrukerne tegne nettleiekontrakt med sitt lokale nettselskap. Sluttbrukerne kan ikke velge et annet selskap enn det nettselskapet som er monopolist i det nettområdet hvor strømmåleren befinner seg. Sluttbrukerne står derimot fritt til å velge hvilken kraftleverandør de ønsker å kjøpe kraften, og dette har vært mulig siden liberaliseringen av kraftmarkedet i 1990.

I dag finnes det ca. 190 selskap med konsesjon til å omsette kraft. De fleste selskap omsetter kraft til både husholdningskunder og næringskunder, mens noen selskap har spesialisert seg på kun å levere til næringskunder. Av de ca. 190 selskapene med konsesjon til å omsette kraft kan det grovt anslås at ca. 100 av disse driver kraftomsetning til *husholdningskunder*.

Hver enkelt kraftleverandør kan operere med kraftkontrakter med ulike vilkår. Men selv om vilkårene og utformingen av kraftkontraktene varierer, kan kontraktene grovt deles inn i tre kategorier:

- *Fastpriskontrakt*: Kontrakter hvor sluttbrukerne binder seg til en fast pris per kilowattime (kWh) ev. pluss et fast beløp, over en viss tidsperiode. De vanligste kontraktene strekker seg over ett eller tre år.
- *Variabel priskontrakt*: Kontrakter med en variabel kraftpris som leverandørene kan fastsette uavhengig av utviklingen på Nord Pool Spot. Prisen er ofte oppgitt i øre per kWh, ev. pluss et fast beløp. Ofte blir det også tilbudt et pristak på den variable prisen mot et tillegg. Den vanligste av de variable kontraktene kalles *standard variabel kontrakt*.
- *Kontrakter tilknyttet elspotprisen*: Kontrakt som følger elspotprisen (markedsprisen) på Nord Pool Spot pluss et påslag per kWh og/eller et fast beløp per måned, år, el. Den vanligste av disse kontraktene kalles *spotpriskontrakt*.

Av informasjon om bruken av de ulike kontraktene i markedet, viser tall fra Statistisk Sentralbyrå (SSB) at fordelingen av omsatt *volum* til *husholdningskunder* er omtrent slik: Kontrakter tilknyttet elspotprisen 55 %; variable priskontrakter 40 % og fastpriskontrakter 5 %. SSB lager også statistikk over prisutviklingen fordelt på de nevnte kategoriene.

I tillegg til dette rapporteres det inn priser og vilkår for tre spesifiserte kontraktstyper til Konkurransetilsynet (KT) (fastpriskontrakt, standard variabel kontrakt og spotpriskontrakt). Prisene rapporteres inn iht. FOR 1997-12-12 nr. 1392: Forskrift om meldeplikt for kraftpriser. Basert på dette datamaterialet publiserer KT en oversikt på sine Internett-sider hvor kraftleverandørene er rangert etter pris i øre per kWh. Oversikten blir av mange kraftleverandører brukt som en markedsføringskanal for kraftkontrakter.

Nesten all prisstatistikk NVE lager om det norske sluttbrukermarkedet er basert på datamaterialet til KT. Men siden meldeplikten ikke gjelder alle kraftkontrakter er ikke datagrunnlaget komplett. Det kan også være grunn til å tro mange av de kontraktene som er med i KT's prisoversikt har bedre vilkår enn de kontraktene som ikke er med i oversikten. Dette kan være tilfelle når kraftleverandørene ønsker å markedsføre seg med å tilby gode vilkår på de kontraktene som er omfattet av meldeplikten, mens de utelater å tilby tilsvarende vilkår for de kontraktene som ikke omfattes av meldeplikten. I tillegg kan kraftleverandørene ha flere kontrakter innenfor samme kategori representert på KT sin oversikt. Én kontrakt kan ha gode vilkår (og ligger i toppen av oversikten), mens en annen kontrakt av samme leverandør kan ha mye dårligere vilkår, selv om det er tilnærmet samme produkt som selges.

Fra NVEs leverandørskifteundersøkelse vet vi at ca 70 % av husholdningene er kunder av den dominerende kraftleverandøren i sitt lokale nettområde. Ofte er den dominerende leverandøren integrert i det lokale nettselskapet eller del av samme konsern. Dette kan være tegn på at mange husholdningskunder ikke deltar aktivt i markedet ved å velge den kraftleverandøren som er gunstigst på KT's kraftprisoversikt. Mange kunder tar prisen for gitt og blir hos den dominerende leverandøren selv om det ville vært lønnsomt å skifte til en annen kraftleverandør. Til sammen tyder dette på at utvalget av kontrakter på KT kan gi et skjevt bilde av kraftmarkedet, og at statistikk basert på dette materialet ikke viser det reelle bildet for de "passive" kundene og markedet som helhet. I tillegg har kunder i enkelte områder tilbud om såkalt konsesjonskraft og står i så måte overfor lavere priser enn det som fremgår av prisoversikten til KT.

NVE har derfor blant annet behov for å få utarbeidet en mer dekkende oversikt over priser og vilkår for *alle* kraftkontrakter i husholdningsmarkedet. Formålet med denne innsamlingen er å få en bedre oversikt over konkurransen i sluttbrukermarkedet, og å avdekke om det er forhold som krever særskilt oppfølging fra NVE eller andre myndigheter.

Arbeidsbeskrivelse

Oppdraget består av å bistå NVE i arbeidet med å kartlegge hvilke priser, kontraktstyper og kontraktsvilkår som eksisterer i det norske kraftmarkedet. Oppdragshaver skal deretter bistå NVE med innsamling og kvalitetssikring av data. Etter dette skal det utarbeides en rapport med statistisk og samfunnsøkonomisk analyse av de innsamlede data.

Mer spesifikt kan oppdraget deles i tre:

- I) Oppdragshaver skal bistå NVE i arbeidet med å utforme, planlegge og gjennomføre en undersøkelse for innsamling av priser og vilkår i alle kraftkontrakter mellom husholdningskunder og kraftleverandører.

Oppdragstaker skal i samforstand med NVE vurdere hvilke data som bør samles inn. Denne vurderingen bør bygge på en analyse av hvilke data som det er viktig å samle inn i forhold til formålet med analysen og hvilke data som er tilgjengelige.

Arbeidet vil særlig gjelde spesifisering av nødvendige data og opplegg for gjennomføringen. Dataene NVE per i dag ser som nødvendige vil være:

- Type kontrakt: Fastpris, variabel pris, spotpris eller konsesjonskraft (ev. andre).
- Vilkår for de ulike kontraktene: Pris per øre/kWh, fastbeløp, fakturagebyr, andre gebyrer, pristak, etc.
- Faktureringsmetode: Forskudd, akonto, etterskudd.
- Antall kunder på de ulike kontraktene.
- Omsatt volum på de ulike kontraktene.
- Prisområde for levering av kraften: NO1, NO2, NO3, NO4, NO5.
- Om kontrakten er publisert på Konkurransetilsynets kraftprisoversikt.

Dataene vil bli samlet inn som en tidsserie over ett år (eks. oktober 2009 – oktober 2010) med detaljnivå/hyppighet basert på minimum månedlige gjennomsnitt.

NVE vil selv stå for utviklingen av skjema for innrapportering. Dette blir utviklet i henhold til ELMER-standarden og tilgjengeliggjort via Altinn. Innrapporterte data vil enkelt kunne hentes i en rekke standardformater.

II) Oppdragshaver skal bistå NVE med innsamling og kvalitetssikring av data fra respondentene (kraftleverandørene).

NVE har hjemmel i Energiloven til å kreve at alle omsetningskonsesjonærer opplyser om de spesifiserte dataene. NVE er også i besittelse av kontaktinformasjon (telefon, postadresse, e-postadresse) til alle omsetningskonsesjonærer, men ser for seg at det vil påløpe arbeid for oppdragshaver med å sikre at alle respondenter rapporterer inn dataene.

III) Oppdragshaver skal med bl.a. utgangspunkt i de innsamlede dataene gi svar på:

- Hvordan priser og marginer i sluttbrukermarkedet fordeler seg på ulike kontraktstyper.
- Fordelingen av kunder på ulike kontraktstyper.
- Gi oversikt over bruken av forskuddsbetaling og vilkårene knyttet til dette.
- Forskjeller i vilkårene på kontraktene, deriblant forskjellen på de kontraktene som er tilgjengelige på KT's kraftprisoversikt og kontrakter ellers i sluttbrukermarkedet.
- Hvor omfattende utvalget av kontrakter på KT's kraftprisoversikt er.
- Hvordan KT's kraftprisoversikt påvirker konkurransen i kraftmarkedet.
- Hvilke data det over tid er riktig å samle inn for å drive en tilfredsstillende overvåking av sluttbrukermarkedet, herunder data som kan gi tilstrekkelig oversikt over transparens og konkurranse i hele sluttbrukermarkedet.
- Vurdere mulige tiltak for å øke konkurransen i sluttbrukermarkedet, herunder behovet for å standardisere eller forenkle kraftprodukter i sluttbrukermarkedet.

Analysen skal presenteres i en rapport som etter endt oppdrag vil være NVEs eiendom.

Kostnadsramme og ferdigstillelse

Prosjektet har en kostnadsramme på 700 000 NOK eks. mva.

Det legges opp til 6 oppfølgingsmøter mellom NVE og oppdragshaver etter signering av kontrakt.

Ferdig utarbeidet rapport skal foreligge 1. juli 2011.

NVE har til hensikt å inngå avtale basert på [Statens standardavtaler om konsulent tjenester SSA-O](#).

Spørsmål og svar

Spørsmål av betydning for tilbudet sendes på e-post til sthe@nve.no innen 26. november 2010.

Eventuelle svar på spørsmål som kan være relevante for konkurransen vil bli formidlet til interessentene per e-post.

Kontaktperson: Stian Henriksen tlf. 22 95 92 08.

Relevant informasjon

[Sluttbrukermarkedet på NVE.no](#)

[Konkurransetilsynets kraftprisoversikt](#)

[Kvartalsrapport for kraftmarkedet](#) (kap. 1.8)

[SKM \(2006\) - Konkurranseregulering og effektivitet i kraftmarkedet](#)

Regler for konkurransen

Anskaffelsen vil følge Lov om offentlige anskaffelser (LOA) og Forskrift om offentlige anskaffelser (FOA) Del I.

Anskaffelsesprosedyre

Konkurransesprosedyren vil være åpen anbudskonkurranse. Tilbyder skal levere et komplett tilbud innen fristen og det vil ikke være anledning til å forhandle etter at tilbudet er inngitt. De priser og øvrige betingelser som er innlevert ved fristens utløp er ikke mulig å endre.

Avlysning av konkurransen

Oppdragsgiver kan avlyse konkurransen med øyeblikkelig virkning dersom det foreligger saklig grunn, herunder bortfall av finansiering.

Økonomisk ansvar

Leverandører som inngir tilbud i henhold til denne forespørsel gjør dette på eget økonomisk ansvar. Enhver utgift eller kostnad leverandøren påtar seg i forbindelse med utarbeidelse av tilbudsdokumenter m.v. er oppdragsgiver helt uvedkommende. Det samme gjelder utgifter leverandøren pådrar seg i forbindelse med eventuelle kontraktsmøter.

Tilbud

Levering

Komplett tilbud sendes/leveres NVEs hovedkontor 3. desember 2010 innen kl 15:00 i nøytral konvolutt og merkes som følger:

NVE

v/ Stian Henriksen

Postboks 5091 Majorstua

N - 0301 Oslo

”Innsamling og analyse av priser og vilkår fra kraftleverandører i sluttbrukermarkedet ”

”Åpnes kun av adressat”

Besøksadressen til NVEs hovedkontor er Drammensveien 211.

Tilbudet skal være signert. Tilbudet skal leveres i ett papireksemplar, samt en elektronisk versjon på CD, USB-lagringsenhet eller SD-minnekort.

Vedståelsesfrist

Tilbudet skal ha en vedståelsesfrist frem til 31. januar 2011

Komplett tilbud skal bestå av følgende:

- Kortfattet presentasjon av firmaet
- Synliggjøring av firmaets kompetanse, samt hvilke konsulenter som tenkes benyttes, og beskrivelse av deres kompetanse og erfaring (kortfattet CV)
- Kort henvisning til referanseprosjekter: Erfaring fra lignende prosjekter eller andre relevante prosjekter (siste tre år)
- Egne relevante publikasjoner (siste tre år)
- Utkast til plan for gjennomføring av oppdraget (løsningsskisse)
- Tilbud om en fast totalpris for oppdraget inkl mva. (spesifiserte timepriser i tillegg)
- HMS-erklæring, skatteattester og årsregnskap
- Tilbudet skal være signert
- Overnevnte punkter inkluderes i et tilbudsbrev hvor referanser og annen dokumentasjon finnes i nummererte bilag.

Kvalifikasjonskrav

Skatteattester

Tilbydere må legge frem dokumentasjon på betaling av skatter og avgifter. Tilbydere skal legge frem skatteattester for hhv merverdiavgift og skatt utstedt av skattekontoret (blankett 1244-skattedirektoratet) i regionen der tilbydereren har sitt hovedkontor. Attestene skal foreligge inne utløpet av tilbudsfristen, og de skal ikke være eldre enn 6 mnd regnet fra frist for innlevering av tilbudet.

HMS-erklæring

Tilbyder plikter å avgi HMS-egenerklæring. Erklæringen skal være i samsvar med vedlegg 2 til FOA.

Årsregnskap

Tilbyder plikter å levere siste årsregnskap.

Tildelingskriterier

Kontrakt på prosjektet tildeles én prosjekttaker. NVE vil velge det økonomisk mest fordelaktige tilbudet basert på følgende vektete kriterier:

1. Kompetanse innen innsamling av data, statistisk og samfunnsøkonomisk analyse - 40 prosent
2. Løsningsskisse – 30 prosent
3. Pris – 30 prosent

Oppdragsgivers behandling av tilbudene

Registrering av tilbud

Tilbudene vil registres fortløpende ved innlevering, hvor det blir påført dato og klokkeslett for innlevering

Tilbudsåpning

Det vil ikke være offentlig tilbudsåpning. Minst to representanter fra oppdragsgiver vil være tilstede ved åpning av tilbudene.

Kontraktstildeling

Beslutning om hvem som tildeles kontrakt vil meddeles alle leverandører skriftlig og samtidig i rimelig tid før kontrakt inngås.

Klage

Klage på NVEs beslutning om hvem som tildeles kontrakt må fremsettes innen 5 dager etter at NVE har meddelt sin avgjørelse. Kontrakt vil ikke bli inngått før utløpet av klagefristen.

Retur av mottatte tilbud

Oppdragsgiver vil ikke returnere tilbud som mottas.

Tentativ tidsplan

Utlysning	12. november 2010
Spørsmålsfrist	26. november 2010
Innleveringsfrist	3. desember 2010
Meddelelse	10. desember 2010
Klagefrist	17. desember 2010
Kontraktsinngåelse	20. desember 2010
Vedståelsesfrist	31. januar 2011